

การพัฒนาหลักสูตรสาระการเรียนรู้เพิ่มเติม เรื่อง วัฒนธรรมลาวเวียง
บ้านดอนคา อำเภอดู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ
วัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

A Development of a Supplementary Curriculum on the Topic
Entitled, “Laowiang Culture of Ban Donkha,” Social, Religion and Culture
Learning Strand Group, for Prathomsuksa 3 Students

ถนอม จิตไว¹ ทิพวัลย์ คำคง² สิริพร ดาวัน²

Thanom jitwai¹ Tippawan Khamkhong² Siriporn Dawan²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) พัฒนาหลักสูตรสาระการเรียนรู้เพิ่มเติม เรื่องวัฒนธรรมลาวเวียงบ้านดอนคากลุ่ม
สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 2) ศึกษาผลการใช้หลักสูตรสาระการ
เรียนรู้เพิ่มเติม เรื่อง วัฒนธรรมลาวเวียงบ้านดอนคาดังนี้ 2.1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง วัฒนธรรมลาวเวียงบ้านดอน
คา ก่อนและหลังการใช้หลักสูตร 2.2) ศึกษาความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมลาวเวียงบ้านดอนคาหลังการใช้หลักสูตร กลุ่มตัวอย่าง
เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพลับพลาไชย อำเภอดู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรีภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา
2559 เวลา 10 ชั่วโมง จำนวนนักเรียน 30 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายเครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1)
หลักสูตรสาระการเรียนรู้เพิ่มเติม เรื่องวัฒนธรรมลาวเวียงบ้านดอนคา 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่มีค่า
ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.724 และ 3) แบบประเมินความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมลาวเวียงบ้านดอนคา ที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.981
วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) หลักสูตรสาระการเรียนรู้เพิ่มเติม เรื่อง วัฒนธรรมลาวเวียงบ้านดอนคาสำหรับนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 3 มีองค์ประกอบของหลักสูตรดังนี้ (1) หลักการ (2) จุดมุ่งหมาย (3) โครงสร้าง (4) เนื้อหาสาระ (5) การจัดกิจกรรม
การเรียนรู้ (6) สื่อการเรียนรู้ (7) การวัดและประเมินผล และ (8) แผนการจัดการเรียนรู้ซึ่งผลการประเมินหลักสูตรฉบับร่าง พบว่ามี
ความสอดคล้องเหมาะสม 2) ผลการทดลองใช้หลักสูตรสาระการเรียนรู้เพิ่มเติมเรื่อง วัฒนธรรมลาวเวียงบ้านดอนคา สำหรับ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า (1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนใช้หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .05 (2) ความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมลาวเวียงบ้านดอนคาหลังการใช้หลักสูตร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: การพัฒนาหลักสูตร, วัฒนธรรมลาวเวียงบ้านดอนคา

¹ นักศึกษาสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

² อาจารย์ประจำสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

Abstract

The purposes of this research were to: 1) develop a supplementary curriculum on the topic entitled, “Laowiang Culture of Ban Donkha,” for Prathomsuksa 3 students; and 2) study the outcome after implementing the supplementary curriculum in these aspects: 2.1) compare the students’ learning achievement before and after implementing the curriculum; and 2.2) assess the students’ pride in Laowiang culture of Ban Donkha after implementing the curriculum. The sample, chosen by simple random sampling, comprised 30 Prathomsuksa 3 students from Plabplachai School, U-Thong District, Suphan Buri Province, during the second semester of the academic year 2016 for 10 hours with 30 students. The research instruments consisted of: 1) a supplementary curriculum on the topic entitled, “Laowiang Culture of Ban Donkha, 2) a learning achievement test with a reliability value of 0.724, 3) a form to assess the students’ pride in Laowiang culture of Ban Donkha. Data were analyzed in terms of percentage, mean, standard deviation, t-test and content analysis.

Findings were as follows: 1) The supplementary curriculum consisted of the following components: (1) principles, (2) objectives, (3) structure, (4) learning contents, (5) activity management, (6) learning media, (7) measurement and evaluation, and (8) learning management plans. All the components of the draft curriculum were considered suitable related. 2) The outcome of the implementation of the supplementary curriculum was as follows: (1) The students’ learning achievement after implementing the curriculum was significantly higher than before implementing it ($p < .05$). (2) The students’ overall pride in Laowiang culture of Ban Donkha was at a high level.

Keywords: Curriculum development, Culture of Ban Donkha

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์มนุษย์เป็นทรัพยากรอันมีค่าและมีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ ดังนั้นการจัดการศึกษาจึงควรมีความสัมพันธ์และสอดคล้องกับวิถีชีวิตที่แท้จริงของชุมชนและสังคม แต่จากสภาพการจัดการศึกษาที่ผ่านมาผู้เรียนมีโอกาสได้เรียนรู้เกี่ยวกับสภาพชุมชนและสังคมของตนเองน้อย ทำให้ขาดความรู้ความเข้าใจและความสัมพันธ์อันดีกับสังคมที่ตนอาศัยอยู่เนื่องจากในการจัดการศึกษาที่ผ่านมาใช้หลักสูตรที่เหมือนกันทั่วประเทศ ทำให้ไม่สามารถสนองต่อความต้องการที่หลากหลายของแต่ละท้องถิ่นที่แตกต่างกันได้ ฉะนั้นในการพัฒนาหลักสูตรจึงควรกำหนดให้ตอบสนองต่อความต้องการสำหรับสภาพในแต่ละท้องถิ่น ดังที่ ฆนัท ธาตุทอง (2550, หน้า 3) ได้กล่าวถึงหลักสูตรว่า หลักสูตรมีความสำคัญยิ่งในการจัดการศึกษา เพราะเป็นโครงสร้างกำหนดกรอบ แนวทางการปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนให้ผู้ได้รับประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิต รวมทั้งเป็นแนวทางในการให้การศึกษาให้วิชาความรู้การถ่ายทอดวัฒนธรรมการปลูกฝังเจตคติและค่านิยมผู้เรียนมีความสมบูรณ์ทางกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ดังนั้นจึงต้องพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นเพื่อตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นสอดคล้องกับ ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2543, หน้า 76) ได้ให้ความเห็นว่าหลักสูตรท้องถิ่น คือ การปรับขยาย หรือการสร้างหลักสูตรย่อยขึ้นมาเสริมหลักสูตรแม่บทโดยให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง ปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น เพื่อผู้เรียนจะได้นำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ในชีวิตหรือเป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน การจัดการศึกษาจะต้องคำนึงถึงท้องถิ่นเป็นสำคัญโดยให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

จากสภาพปัญหาที่กล่าวมาแล้วข้างต้นหน่วยงานรัฐที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาของชาติ จึงได้ดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้มีความเหมาะสมกับสภาพปัจจุบันเพราะหลักสูตรนั้นถือว่าเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและเป็นหัวใจของการศึกษาดังปรากฏในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งเน้นการกระจายอำนาจทางการศึกษาให้ท้องถิ่นและสถานศึกษาได้มีบทบาท และมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น ในการจัดทำหลักสูตรย่อยจากหลักสูตรแกนกลางทำได้ตามความเหมาะสม จะเห็นได้จากแนวทางการจัดการศึกษาในมาตรา 27 วรรค 2 ที่ระบุว่า ให้สถานศึกษาขึ้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตร จากหลักสูตรแกนกลางในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีในครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542) และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติ ให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการเรียนต่อการศึกษาต่อการประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552, หน้า 4) ซึ่งมีความสอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ว่าด้วยการอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความเชื่อมสัมพันธ์ และมีความแตกต่างกันอย่างหลากหลาย เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจการดำรงชีวิตของมนุษย์ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคล และการอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัวตามสภาพแวดล้อม การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เข้าใจถึงการพัฒนาเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย กาลเวลาตามเหตุปัจจัยต่าง ๆ เกิดความเข้าใจในตนเองและผู้อื่น มีความอดทน อดกลั่นยอมรับในความแตกต่างและมีคุณธรรม สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลก ท้องถิ่นหรือชุมชนล้วนมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น ซึ่งจะส่งผลทำให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้เรื่องราวที่สอดคล้องกับวิถีการดำเนินชีวิตที่แท้จริงในท้องถิ่นหรือชุมชนของตนเอง

หมู่บ้านดอนคา ตำบลดอนคา อำเภอดงหลวง จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นสถานที่หนึ่งที่มีการสืบทอดด้านวัฒนธรรมมาอย่างยาวนานโดยเฉพาะวัฒนธรรมลาวเวียงอันได้แก่ ประเพณีบุญข้าวจี ประเพณีบุญบั้งไฟ ซึ่งถือเป็นความภาคภูมิใจของชาวดอนคา ดังนั้นการที่ผู้เรียนหรือเยาวชนในหมู่บ้านดอนคาได้เรียนรู้เรื่อง วัฒนธรรมลาวเวียง จึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่งเพราะการได้เรียนรู้เรื่องราวที่

สอดคล้องกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ วัฒนธรรมประเพณีที่แท้จริงในท้องถิ่นของตน จะส่งผลทำให้ผู้เรียนเกิดความรัก ความภาคภูมิใจ และการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชมพูนุช สิงห์กุล (2554, หน้า 140 – 144) ได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรบูรณาการ เรื่อง ทำจิ้นที่รัก ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจิ้นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด นักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนรู้โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

จากการศึกษาที่ผ่านมาพบว่า ปัญหา นักเรียนขาดความรู้ความเข้าใจ รัก ห่วงแหน และภาคภูมิใจในท้องถิ่น ซึ่งข้อมูลดังกล่าวได้มาจากการสอบถามนักเรียนเกี่ยวกับวัฒนธรรมในชุมชนที่อาศัยอยู่ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาหลักสูตรสาระการเรียนรู้เพิ่มเติม เรื่อง วัฒนธรรมลาวเวียงบ้านดอนคา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เนื่องจากเป็นระดับชั้นที่มีความสามารถในการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรมลาวเวียง และมีทักษะในการปฏิบัติกิจกรรมที่กำหนดให้ได้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ให้มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นบ้านดอนคา อันจะเป็นผลทำให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ ในท้องถิ่นของตน ซึ่งจะนำไปสู่ความรัก ความภาคภูมิใจในท้องถิ่น ตลอดจนเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์วัฒนธรรมลาวเวียงในถิ่นที่อยู่อาศัยของตนสืบไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรสาระการเรียนรู้เพิ่มเติม เรื่อง วัฒนธรรมลาวเวียงบ้านดอนคา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
2. เพื่อศึกษาผลการใช้หลักสูตรสาระการเรียนรู้เพิ่มเติม เรื่อง วัฒนธรรมลาวเวียงบ้านดอนคา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
 - 2.1 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง วัฒนธรรมลาวเวียงบ้านดอนคา ก่อนและหลังการใช้หลักสูตร
 - 2.2 ศึกษาความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมลาวเวียงบ้านดอนคา หลังการใช้หลักสูตร

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 ซึ่งมีบริบทเป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในชุมชนลาวเวียง จำนวน 2 กลุ่มโรงเรียน คือ กลุ่มโคคาราม และกลุ่มพระพุทธรบาท อำเภ่อูทอง จังหวัดสุพรรณบุรี รวมจำนวน 11 โรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนวัดโคคาราม โรงเรียนวัดศิริรัตนารามโรงเรียนวัดหนองกุฎี โรงเรียนพลับพลาไชย โรงเรียนโพธิ์ทองเจริญ โรงเรียนวัดสระกร่างเจริญธรรม โรงเรียนวัดจำปา โรงเรียนวัดโพธิ์เขียว โรงเรียนวัดเขาดิสลัก โรงเรียนวัดห้วยคู้ โรงเรียนบ้านเขากำแพง รวมจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 245 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพลับพลาไชย อำเภ่อูทอง จังหวัดสุพรรณบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย

2. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาหลักสูตรสาระการเรียนรู้เพิ่มเติม เรื่อง วัฒนธรรมลาวเวียงบ้านดอนคาเป็นเนื้อหาที่เพิ่มเติมในรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รหัส ส 13101 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยผู้วิจัยได้กำหนดเนื้อหาของหลักสูตรไว้ในหน่วยการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง วัฒนธรรมลาวเวียงบ้านดอนคา เป็นเนื้อหาเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของหมู่บ้านดอนคา วัฒนธรรมด้านภาษาอาหารและประเพณีต่าง ๆ ของชาวลาวเวียงบ้านดอนคา ให้นักเรียนได้ศึกษาทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ

3. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ทดลองใช้หลักสูตรในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 ใช้ระยะเวลาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง รวม 10 ชั่วโมง

4. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

4.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ หลักสูตรสาระการเรียนรู้เพิ่มเติม เรื่อง วัฒนธรรมลาวเวียงบ้านดอนคา

4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

- 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 2) ความภูมิใจต่อวัฒนธรรมลาวเวียงบ้านดอนคา

สมมุติฐานการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง วัฒนธรรมลาวเวียงบ้านดอนคา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนตามหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองแบบ One – group – posttest design (พิชิต ฤทธิ์จรรยา, 2549, หน้า 138) ซึ่งประกอบด้วยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขั้นตอนดำเนินการวิจัย และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

1.1 หลักสูตรสาระการเรียนรู้เพิ่มเติม เรื่อง วัฒนธรรมลาวเวียงบ้านดอนคาสำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้หลักสูตร มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.8 – 1.00

1.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง วัฒนธรรมลาวเวียงบ้านดอนคา เมื่อประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมินได้เท่ากับ 1.00 มีค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.50 – 0.75 และค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง 0.20 – 0.60 และมีค่าความเชื่อมั่นซึ่งได้จากวิธีการของ คูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson) สูตร KR-20 (พิชิต ฤทธิ์จรรยา, 2549, หน้า 247) เท่ากับ 0.805

1.3 แบบประเมินความภาคภูมิใจต่อวัฒนธรรมลาวเวียงบ้านดอนคา เมื่อประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมิน ได้เท่ากับ 1.00 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.724

2. ขั้นตอนดำเนินการทดลอง

ในขั้นตอนการทดลอง ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพลับพลาไชย ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง 5 สัปดาห์รวมทั้งสิ้น 10 ชั่วโมง โดยมีขั้นตอนการทดลองดังนี้

2.1 ก่อนการจัดการเรียนรู้ดำเนินการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องวัฒนธรรมลาวเวียง บ้านดอนคา โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

2.2 ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องวัฒนธรรมลาวเวียงบ้านดอนคา ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ จำนวน 4 แผน สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง รวมระยะเวลา 10 ชั่วโมง

2.3 เมื่อเสร็จสิ้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องวัฒนธรรมลาวเวียงบ้านดอนคา ให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน และแบบประเมินภาคภูมิใจในวัฒนธรรมลาวเวียงบ้านดอนคาหลังจากเรียนจบ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีดำเนินการในการทดลองใช้หลักสูตรสาระการเรียนรู้เพิ่มเติม เรื่องวัฒนธรรมลาวเวียงบ้านดอนคา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีวิธีดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ขออนุญาตจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ถึงผู้บริหารโรงเรียนพลับพลายไช เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการทดลองใช้หลักสูตรที่พัฒนาขึ้น

2. กำหนดแนวการสอน และแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อนำไปทดลองสอน โดยผู้วิจัยและผู้รู้ในท้องถิ่น โดยดำเนินการสอนกับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพลับพลายไช จำนวน 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 10 ชั่วโมง

3. ทดลองใช้หลักสูตรสาระการเรียนรู้เพิ่มเติม เรื่องวัฒนธรรมลาวเวียง บ้านดอนคา สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพลับพลายไช ตามขั้นตอนต่อไปนี้

3.1 ก่อนการจัดการเรียนรู้ดำเนินการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องวัฒนธรรมลาวเวียงบ้านดอนคา โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

3.2 ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องวัฒนธรรมลาวเวียงบ้านดอนคา ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ จำนวน 4 แผน สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง รวมระยะเวลา 10 ชั่วโมง

3.3 เมื่อเสร็จสิ้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องวัฒนธรรมลาวเวียงบ้านดอนคา ให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน และแบบประเมินภาคภูมิใจในวัฒนธรรมลาวเวียงบ้านดอนคาหลังจากเรียนจบ

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1.1 วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง วัฒนธรรมลาวเวียงบ้านดอนคา ระหว่างก่อนและหลังการใช้หลักสูตร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้สูตร $t - test dependent$

1.2 วิเคราะห์ผลการศึกษาความภูมิใจในวัฒนธรรมลาวเวียงบ้านดอนคา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากการทดสอบค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) แล้วนำค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้มาเทียบกับคะแนนเฉลี่ยตามเกณฑ์ของ พิชิต ฤทธิ์เจริญ (2549, หน้า 223-225) กำหนดไว้ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	4.51-5.00	หมายถึง	มีความภาคภูมิใจมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	3.41-4.50	หมายถึง	มีความภาคภูมิใจมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	2.61-3.40	หมายถึง	มีความภาคภูมิใจปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.81-2.60	หมายถึง	มีความภาคภูมิใจน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.00-1.80	หมายถึง	มีความภาคภูมิใจน้อยที่สุด

2. สถิติที่ใช้

2.1 นำผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ความเข้าใจจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เปรียบเทียบค่าที่ ($t - test$) และค่าความเชื่อมั่น KR-20

2.2 นำผลการประเมินความภูมิใจในวัฒนธรรมลาวเวียงบ้านดอนคา มาวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิจัย

1.1 หลักสูตรสาระการเรียนรู้เพิ่มเติม เรื่อง วัฒนธรรมลาวเวียงบ้านดอนคา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีองค์ประกอบของหลักสูตร ดังนี้ 1) หลักการ 2) จุดมุ่งหมาย 3) โครงสร้าง 4) เนื้อหาสาระ 5) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 6) สื่อการเรียนรู้ 7) การวัดผลและประเมินผล 8) แผนการจัดการเรียนรู้โดยผู้เชี่ยวชาญประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.8 – 1.00

1.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนใช้หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.3 ความภูมิใจในวัฒนธรรมลาวเวียงบ้านดอนคา หลังใช้หลักสูตรสาระการเรียนรู้เพิ่มเติม เรื่อง วัฒนธรรมลาวเวียงบ้านดอนคา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

จากการพัฒนาหลักสูตรสาระการเรียนรู้เพิ่มเติม เรื่อง วัฒนธรรมลาวเวียงบ้านดอนคาสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประเด็นสำคัญที่ต้องอภิปรายผล ดังนี้

2.1 ผลการพัฒนาหลักสูตรสาระการเรียนรู้เพิ่มเติม เรื่อง วัฒนธรรมลาวเวียงบ้านดอนคา มีองค์ประกอบของหลักสูตร ดังนี้ 1) หลักการ 2) จุดมุ่งหมาย 3) โครงสร้าง 4) ขอบข่ายเนื้อหา 5) แนวทางการจัดการเรียนรู้ 6) สื่อและแหล่งเรียนรู้ 7) การวัดและประเมินผล 8) แผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการ และแนวคิดการพัฒนาหลักสูตรของ ปราโมทย์ จันทร์เรือง (2550, หน้า 10) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตรที่สำคัญไว้ 9 ส่วน โดยเริ่มจาก 1) หลักการ 2) จุดมุ่งหมาย 3) โครงสร้าง 4) คำอธิบายรายวิชา 5) ขอบข่ายเนื้อหา 6) เวลาเรียน 7) กิจกรรมการเรียนการสอน 8) สื่อการเรียนการสอน 9) การวัดและประเมินผล สอดคล้องกับงานวิจัยของยุพิน ศรีธนาพันธ์ (2552, หน้า 126-127) ศึกษาเรื่อง ตำนานสองพี่น้อง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีองค์ประกอบของหลักสูตรคือแนวคิด หลักการ ความมุ่งหมาย โครงสร้าง การจัดเวลาเรียน สาระการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้แนวทางการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นาริรัตน์ หลินกุล (2552, หน้า 142-144) ศึกษาเรื่องสามชุกตลาดร้อยปี สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 สหวิทยาเขตเมืองสามชุก อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า การพัฒนาหลักสูตรประกอบด้วยหลักการ วิสัยทัศน์ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง ขอบข่ายเนื้อหา เวลาเรียน แนวทางการจัดการเรียนรู้ สื่อ/แหล่งการเรียนรู้การวัดและประเมินผล และแผนการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับ ศรีประไพ ฤทธิพร (2554, หน้า 142) ศึกษาเรื่อง ตลาดเก่าห้อง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอบางปลาม้าจังหวัดสุพรรณบุรี ประกอบด้วย หลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง ขอบข่ายเนื้อหา เวลาเรียน แนวทางการจัดการเรียนรู้ สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และแผนการจัดการเรียนรู้ และ สอดคล้องกับ ไพรินทร์ สุขพินิจ (2555, หน้า 155 – 158) ศึกษาเรื่อง ประเพณีขึ้นห่อเจ้านายของชุมชนลาวครั้ง หมู่บ้านโคก อำเภอกู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีองค์ประกอบของหลักสูตรดังนี้ 1) หลักการ 2) จุดมุ่งหมาย 3) โครงสร้าง 4) ขอบข่ายเนื้อหา 5) การจัดเวลาเรียน 6) แนวทางการจัดการเรียนรู้ 7) สื่อและแหล่งเรียนรู้ 8) การวัดและประเมินผล 9) แผนการจัดการเรียนรู้

2.2 ผลการทดลองใช้หลักสูตรสาระการเรียนรู้เพิ่มเติม เรื่อง วัฒนธรรมลาวเวียงบ้านดอนคา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า นักเรียนปฏิบัติตามกิจกรรมตามขั้นตอนการปฏิบัติตามวัฒนธรรมลาวเวียง ในแผนการจัดการเรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติอยู่ในระดับดีทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะหลักสูตรสาระการเรียนรู้เพิ่มเติม เรื่อง วัฒนธรรมลาวเวียงบ้านดอนคา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ทำให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ทำให้เป็น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สำราญ โคตรบุรี (2552, หน้า 171) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง

การอนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุ จังหวัดอุบลราชธานี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า หลังจากได้รับการเรียนการสอนตามหลักสูตรท้องถิ่น มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิราพร สมประสงค์ (2553, หน้า 100) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หน่วยการเรียนรู้ อำเภอนองใหญ่ จังหวัดชลบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีประไพ ฤทธิพร (2554, หน้า 142) ศึกษาเรื่อง ตลาดเก่าห้องกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอบางปลาม้า หลังใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนใช้หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ เตือนใจ น้อยแก้ว (2554, หน้า 133) ศึกษาเรื่อง สุพรรณบ้านเรา.”เที่ยวดอนเจดีย์” กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจมากขึ้น มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เรียนตามหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพรินทร์ สุขพิณิจ (2555, หน้า 155–158) ศึกษาเรื่อง ประเพณีขึ้นหอยเจ้านายของชุมชนลาวครั้งหมู่บ้านโคก อำเภอน้ำขุ่น จังหวัดสุพรรณบุรี กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนใช้หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 ผลการประเมินความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมลาวเวียง หลังใช้หลักสูตรสาระการเรียนรู้เพิ่มเติม เรื่อง วัฒนธรรมลาวเวียงบ้านดอนคา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้จะเป็นเพราะวิธีการจัดการเรียนการสอนในแผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรสาระการเรียนรู้เพิ่มเติม เรื่อง วัฒนธรรมลาวเวียงบ้านดอนคา ทำให้นักเรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อการเรียน และปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันเป็นกลุ่ม การให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความรักมีความสามัคคีต่อกัน และมีความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีประไพ ฤทธิพร (2554, หน้า 147) ศึกษาเรื่อง ตลาดเก่าห้อง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอบางปลาม้า พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมการอนุรักษ์ตลาดเก่าห้อง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก นักเรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ใกล้บ้าน ได้ปฏิบัติจริงกล้าแสดงออก มีความคิดสร้างสรรค์ มีความรัก ภาคภูมิใจ และหวงแหนในท้องถิ่นของตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชิสา โตเรือง (2554, หน้า 116–127) ศึกษาเรื่องการท่องเที่ยวในอำเภอลานสั๊ก จังหวัดอุทัยธานี ผลการวิจัยพบว่า ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานเพื่อพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง การท่องเที่ยวในอำเภอลานสั๊ก จังหวัดอุทัยธานี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สถานศึกษา และชุมชนในท้องถิ่นมีนโยบายให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจในแหล่งท่องเที่ยว มีความรัก หวงแหนและภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้หลักสูตรอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

หลักสูตรสาระการเรียนรู้เพิ่มเติม เรื่อง วัฒนธรรมลาวเวียงบ้านดอนคา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ก่อนนำหลักสูตรไปใช้ ควรตรวจสอบรายละเอียดของหลักสูตรสาระการเรียนรู้เพิ่มเติม เรื่อง วัฒนธรรมลาวเวียงบ้านดอนคา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เพื่อให้มีความถูกต้อง
2. ควรปรับเนื้อหาสาระให้มีความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งต่อไปควรนำไปทดลองใช้กับนักเรียนในชั้นอื่นๆ
2. เพิ่มเนื้อหาสาระ เน้นทักษะการปฏิบัติจริงให้มากขึ้นและเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2552). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- ฉันท ชาติทอง. (2550). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น. (พิมพ์ครั้งที่ 1). นครปฐม : เพชรเกษมการพิมพ์.
- จิราพร สมประสงค์. (2553). การพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หน่วยการเรียนรู้
อำเภอหนองใหญ่ จังหวัดชลบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ใจทิพย์ เขื่อนตันพงษ์. (2543). การพัฒนาหลักสูตร: หลักสูตรและการปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุ
ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชิสา โตเรือง. (2554). การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารการท่องเที่ยวในอำเภอลานสัก
จังหวัดอุทัยธานี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต มหาวิทยาลัย ราชภัฏ
เทพสตรี.
- ชมพูนุช สิงห์กุล (2554). การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการ เรื่อง ทำจันทน์รัก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ
วัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. จังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบริหารบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- เดือนใจ น้อยแก้ว. (2552). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นสุพรรณบ้านเรา “เที่ยวดอนเจดีย์” สาระการเรียนรู้ภาษาไทย
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ เทพสตรี.
- นาริรัตน์ หลินกุล. (2552). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง สามชุกตลาดร้อยปี สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 สหวิทยาเขต
เมืองสามชุก อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ปราโมทย์ จันทรเรือง. (2550). หลักการและแนวทางการพัฒนาหลักสูตร. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- พิชิต ฤทธิ์จัญญ. (2549).ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: เฮ้า ออฟ เคอร์ มีส์ท์.
- ไพรินทร์ สุขพินิจ. (2555). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ประเพณีขึ้นหอยเจ้านายของชุมชนลาวครั่ง หมู่บ้านโคก
อำเภออุทุมพร จังหวัดสุพรรณบุรี กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ศรีประไพ ฤทธิพร. (2554). การพัฒนาหลักสูตรเรื่อง ตลาดเก่าห้อง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ
วัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญา
โทบริหารบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- สำราญ โคตรบุรี. (2552). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง การ
อนุรักษ์โบราณสถานโบราณวัตถุ จังหวัดอุบลราชธานี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบริหารบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.